

F 11

MAA- JA METSÄTALOUSHMINISTERIÖ

PÄÄTÖS nro 18/EEO/96

Päivämäärä 11.7.1996

Dnro 863/00-96

Voimaantulo, ja voimassaoloaika 1.8.1996 - toistaiseksi

Kumoaa

Maa- ja metsätalousministeriön päätös nisäkäs- ja lintulajeihin kuuluvien tuotantoeläinten lopettamiselle asetettavista eläinsuojeluvaatimuksista (29/EEO/95)

Valtuutussäännökset

Eläinsuojeluasetus (396/96) 49 §

Vastaavat EY-säädökset

Neuvoston direktiivi 93/11 9/EY, EYVL N:o L 340, 21.12.1993, s. 21

Asia

NISÄKÄS- JA LINTULAJEIHIN KUULUVIEN TUOTANTOELÄINTEN LOPETTAMISELLE ASETETTAVAT ELÄINSUOJELUVAATIMUKSET

Maa- ja metsätalousministeriö on 7 päivänä kesäkuuta 1996 annetun eläinsuojeluasetuksen (396/96) 49 §:n nojalla päättänyt:

1 luku Yleiset määräykset

1 § *Tavoite*

Tämän päätöksen tarkoituksena on suojella tuotantoeläimiä lopettamishetkellä kaikelta vältettävissä olevalta kivulta, tuskalta ja kärsimykseltä.

2 § *Soveltamisala*

Päätöstä sovelletaan lihan, nahan ja turkisten sekä muiden tuotteiden tuotantoa varten pidettyjen nisäkäs- ja lintulajeihin kuuluvien eläinten lopettamiseen muutoin kuin teurastuksen yhteydessä.

3 § *Välineet ja laitteet*

Kaikkien eläimen lopettamiseen käytettävien välineiden ja laitteiden tulee olla tarkoitukseensa sopivia ja toimintakuntoisia. Välineiden ja laitteiden asianmukaisen toimintakunnon varmistamiseksi ne on tarkastettava ja huollettava säännöllisesti.

Sähkövirralla toimivassa lopetusvälineessä on oltava äänimerkin antava tai selvästi näkyvä laite, joka ilmoittaa lopetusvälineen toimintakelpoisuuden.

4 §

Välineen tai laitteen käyttäminen

Mekaanista tai sähköistä lopetusvälinettä käytettäessä eläin on sijoitettava siten, että laitetta voidaan käyttää helposti, tarkasti ja riittävän kauan aikaa.

Eläimen lopettamiseen tarkoitettuja sähköisiä laitteita ei saa käyttää eläimen kiinnipitämisessä tai ajamisessa, eikä niillä saa aiheuttaa sähköiskuja eläimelle ennen sen varsinaista lopettamista.

2 luku

Turkiseläinten lopettaminen

5 §

Sähkövirta

Kaikki turkiseläimet saadaan lopettaa käyttämällä sähkövirtaa.

Elektrodit on asetettava eläimeen siten, että sähkövirta kulkee aivojen ja sydämen läpi aiheuttaen tajuttomuuden ja sydämen pysähtymisen.

Kettua ja supikoiraa lopetettaessa elektrodit on asetettava suuhun ja peräsuoleen. Ketun ja supikoiran lopettamiseen on käytettävä keskimäärin 0,3 ampeerin sähkövirtaa niin kauan, että eläin on kuollut, ketun osalta kuitenkin vähintään kolmen sekunnin ajan ja supikoiran osalta vähintään 15 sekunnin ajan.

6 §

Hiilimonoksidi

Kaikki turkiseläimet saadaan lopettaa käyttämällä hiilimonoksidia.

Lopetuskammion tulee olla rakenteeltaan sellainen, että eläimet eivät siinä vahingoitu ja että niitä voidaan valvoa lopetuksen aikana.

Lopetettavat eläimet saa siirtää lopetuskammioon vasta, kun siellä on vähintään yhden tilavuusprosentin hiilimonoksidipitoisuus. Kaasupitoisuutta on pidettävä yllä syöttämällä kammioon jatkuvasti hiilimonoksidia sylinteristä.

Näätäeläimet ja sinsillat saadaan lopettaa myös erityisesti tähän tarkoitukseen säädetyllä bensiinimoottorilla tuotetulla hiilimonoksidilla. Käytettävän kaasun tulee olla asianmukaisesti suodatettua ja jäähdytettyä, eikä siinä saa olla ärsyttäviä aineita.

Eläimet on pidettävä lopetuskammiossa niin kauan, että ne ovat kuolleet, kuitenkin vähintään neljän minuutin ajan.

7 §

Hiilidioksidi

Hiilidioksidia saa käyttää turkiseläimistä vain näätäeläinten ja sinsillojen lopettamiseen.

Lopetuskammion tulee olla rakenteeltaan sellainen, että eläimet eivät siinä vahingoitu ja että niitä voidaan valvoa lopetuksen aikana.

Lopetettavat eläimet saa siirtää lopetuskammioon vasta, kun siellä on vähintään 20 tilavuusprosentin hiilidioksidipitoisuus. Eläimet on pidettävä lopetuskammiossa niin kauan, että ne ovat kuolleet, kuitenkin vähintään neljän minuutin ajan.

8 §

Ampuminen ja mekaaninen laite

Kaikki turkiseläimet saadaan lopettaa ampumalla tai käyttämällä asianmukaista mekaanista laitetta.

Kiinni oleva tai muutoin ihmisen käsiteltävissä oleva turkiseläin on lopetettava ampumalla aivoihin. Sellainen eläin, jota ei saada kiinni tai paikoillaan pidetyksi, on lopetettava ampumalla eläintä siten, että se kuolee mahdollisimman nopeasti ja kivuttomasti ja että sille ei aiheudu tarpeetonta kärsimystä.

Lopettamiseen käytettävän mekaanisen laitteen on oltava sellainen, että siinä oleva pultti tai puikko tunkeutuu eläimen aivoihin aiheuttaen kuoleman. Mekaanista laitetta käytettäessä eläimelle on sen kuoleman varmistamiseksi suoritettava lisäksi verenlasku.

9 §

Nukutusaine

Eläinlääkäri saa lopettaa turkiseläimen käyttämällä asianmukaista nukutusainetta sellaisena annoksena ja siten annettuna että se aiheuttaa välittömästi eläimen tajuttomuuden ja kuoleman.

3 luku

Muut tuotantoeläimet

10 §

Ampuminen

Tuotantoeläimet saadaan lopettaa ampumalla.

Kiinni oleva tai muutoin ihmisen käsiteltävissä oleva eläin on lopetettava ampumalla aivoihin.

Sellainen eläin, jota ei saada kiinni tai paikoillaan pidetyksi, on lopetettava ampumalla eläintä siten, että se kuolee mahdollisimman nopeasti ja kivuttomasti ja että sille ei aiheudu tarpeetonta kärsimystä.

11 §

Kaulan katkaisu

Kaulan katkaisua saa käyttää vain siipikarjan lopettamiseen.

12 §

Sähkövirta ja hiilidioksidi

Tuotantoeläin saadaan lopettaa vain erityisestä syystä ja maa- ja metsätalousministeriön erikseen hyväksymällä tavalla sähkövirtaa tai hiilidioksidia käyttämällä.

4 luku

Untuvikot ja hautomojätteessä olevat sikiöt

13 §

Mekaaninen laite

Untuvikkojen lopettamiseen käytettävässä mekaanisessa laitteessa on oltava murskain, nopeasti pyörivät terät tai ulokkeet, jotka aiheuttavat kuoleman välittömästi.

Laitteeseen ei saa kerrallaan laittaa enempää eläimiä, kuin se pystyy tehokkaasti käsittelemään.

14 §

Hiilidioksidi

Untuvikot on hiilidioksidilla lopetettaessa laitettava kammioon, johon johdetaan hiilidioksidia.

Untuvikot on pidettävä kammiossa, kunnes ne ovat kuolleet. Uutta untuvikkoerää ei saa lisätä kammioon ennen kuin edellinen erä on kuollut.

15 §

Hautomojäte

Elävien sikiöiden lopettamiseksi kaikki kuoriutumattomat munat on käsiteltävä 13 §:ssä tarkoitetulla mekaanisella laitteella.

5 luku

Erinäiset määräykset

16 §

Eläintautien vastustaminen

Tämän päätöksen mukaisia lopetusmenetelmiä sovelletaan lopetettaessa eläimiä eläintautien vastustamiseksi tai diagnostisoimiseksi. Jos se on eläintautien vastustamiseksi tai diagnostisoimiseksi välttämätöntä, voi eläinlääkäri antaa luvan muunkin kuin tässä päätöksessä tarkoitetun lopetusmenetelmän käyttämiseen. Jos käytettävä lopetusmenetelmä ei aiheuta eläimen välitöntä kuolemaa, on eläinlääkäri määrättävä tarpeellisista toimenpiteistä, jotta eläimet kuolevat mahdollisimman nopeasti ja ennen kuin ne palaavat tajuihinsa.

17 §

Voimaantulo

Tämä päätös tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 1996.

Kalevi Hemilä
Maa- ja metsätalousministeri

Pirkko Skutnabb
Eläinlääkintöylitarkastaja

[Eläinlääkintölainsäädäntö]